

PROXECTO DE FOMENTO DO USO DO GALEGO

IES PLURILINGÜE SAN ROSENDO

MONDOÑEDO

Curso 2018-2019

ÍNDICE

1. BREVE ESTUDO SOCIOLINGÜÍSTICO ACTUALIZADO DO CENTRO

- 1.1. Contorno sociolingüístico do centro
- 1.2. Situación do profesorado
- 1.3. Situación do alumnado
- 1.4. Situación lingüística do centro

2. DESCRICIÓN DOS OBXECTIVOS ADECUADOS A CADA UN DOS CATRO PUNTOS ANTERIORES

- 2.1. Contorno sociolingüístico do centro
- 2.2. Situación do profesorado
- 2.3. Situación do alumnado
- 2.4. Situación lingüística do centro

3. DESCRICIÓN DETALLADA DAS ACTIVIDADES DE DINAMIZACIÓN LINGÜÍSTICA PARA CADA UN DOS OBXECTIVOS PROPOSTOS

CADRO-RESUMO DE ACTIVIDADES (ANEXO II)

1. Breve estudo sociolingüístico do IES San Rosendo

1.1. Contorno sociolingüístico do centro

O IES San Rosendo é centro de referencia obrigada para boa parte da vella provincia de Mondoñedo, non só por desempeñar a actividade educativa que lle compete, senón tamén por servir de axente dinamizador dunha sociedade gravemente afectada pola crise demográfica. Xente nova de aldeas e vilas de Mondoñedo, Abadín, Lourenzá e doutros concellos e provincias, así como de comunidades veciñas (Asturias e León), buscan no San Rosendo a base para abrir o seu camiño na vida. Xeracións que en moitos casos se suman a outras anteriores de pais e nais que tamén compartiron aulas no centro e que igualmente fixeron del un activo punto de partida para o seu futuro. Historia, coñecemento, lecer e sensibilidade co territorio conforman de xeito natural a personalidade do IES San Rosendo e fan que a actividade diaria se volva comprometida e tamén gratificante.

Transformouse, iso si, o medio e o modo de vida da xente. O abandono da actividade rural, masiva ata hai ben pouco, deriva na busca de alternativas laborais en parte aínda relacionadas coa agricultura e coa gandería, mais en parte tamén xa distanciadas do campo. Como é lóxico, esta situación ten consecuencias culturais fondas, que levan á adopción de actitudes desfavorables en relación á nosa lingua e á nosa identidade.

Aínda así, non padece o IES San Rosendo a situación crítica que, por desgraza, é pan de cada día dunha boa parte dos centros educativos e da sociedade galega no seu conxunto. O alumnado do noso centro, igual ca o seu contorno social, ten o galego como idioma básico de comunicación oral e así o emprega habitualmente na maioría dos contextos. É a lingua de uso doméstico por excelencia e apta, polo tanto, para as relacións sociais máis frecuentes: entre a familia, no barrio, na parroquia, no medio urbano máis próximo; e mesmo en ámbitos pouco dados ao uso do noso idioma, como sucede, por exemplo, na relación das familias do alumnado co centro.

Mais tamén aquí, loxicamente, permanece aberta a fenda do descoñecemento e do autoodio que obriga en moitos casos ao abandono do galego e á instalación do castelán en ámbitos considerados de *maior prestixio* ou indicadores de *modernidade*: en consultas con especialistas médicos ou outro tipo de profesionais, ou con xente descoñecida ou de procedencia urbana xa se busca o acubillo do castelán “*para non ser menos*”; igual camiño leva o uso das novas tecnoloxías.

Esa é tamén a situación da práctica escrita. Tristemente, escribir en galego é

un problema para a sociedade galegofalante: emprégase moi pouco, e o pouco que se escribe apóiase na lingua oral, nunha práctica que condena o galego a ser só ferramenta de textos pouco elaborados e de uso doméstico. Neste aspecto tampouco aquí é estraña a situación, pois gran parte da sociedade carece da formación suficiente para escribir en galego ou non sente a necesidade de empregalo como modelo; e máis tendo o castelán como referente case exclusivo desta práctica, continuamente promocionado por todo tipo de medios que fan invisible o noso idioma e que impiden consideralo como alternativa.

Deste xeito vemos como o exercicio de dinamización da nosa lingua entre esta comunidade educativa debe axustarse a unha realidade ambivalente. O galego vive entre nós e segue sendo útil para o uso oral na vida cotiá, mais tamén leva xa impreso o selo de “lingua non apta” para empregar en ámbitos considerados máis elevados ou cultos. A súa invisibilidade na escrita e as dificultades para acceder masivamente a ferramentas xa imprescindibles para sentila útil e práctica leva a esta sociedade aínda galegofalante a prescindir continuamente do idioma falado e optar, sen grandes dificultades, polo castelán. O galego é o idioma da casa, do contorno; mais o castelán é o idioma que nunca falla fóra do medio máis próximo, sempre apropiado para calquera circunstancia.

De non se producir un cambio substancial na actitude e nos hábitos lingüísticos da sociedade galega, encabezado polos poderes públicos, nada impedirá o progresivo deterioro e posterior substitución do idioma propio tamén aquí, no corazón da Galicia galegofalante. Reforzar o amor polo noso, o amor pola lingua de noso, polo seu emprego libre de prexuízos; imprimirlle a idea de futuro da man da xente nova, desde a casa, desde o centro educativo, son as ideas que conforman o eixo da actividade do equipo de dinamización e normalización lingüística do IES San Rosendo.

1.2. A situación do profesorado

O galego é o idioma de uso común para a maioría das 49 persoas (38 funcionarios e funcionarias e 11 en situación de interinidade que conforman o profesorado do IES Plurilingüe San Rosendo, realidade que inclúe tamén o exercicio docente. Na tarefa de devolverlle o prestixio perdido ao noso idioma, sobre todo entre os sectores sociais máis proclives a prescindir del, é moi importante o exercicio desta normalidade lingüística que realiza a maioría do profesorado, demostrando que en galego se pode vivir e se pode divulgar calquera tipo de coñecemento. É evidente que o ENDL ten nel o mellor apoio.

É moi importante insistir tamén na necesidade de achegar todos os recursos posibles para exercer con maior eficacia a docencia en galego, moi especialmente no campo da ciencia e das novas tecnoloxías.

1.3. A situación do alumnado

ESO e Bacharelato contan no curso actual con 227 alumnos e alumnas procedentes maioritariamente dos concellos de Mondoñedo, Lourenzá e Abadín; o alumnado dos Ciclos Formativos e FP Básica confórmanos 71 estudantes procedentes dos tres concellos citados e doutros da comarca da Mariña e da provincia de Lugo, e tamén da Coruña e de Ourense; de fóra de Galicia hai alumnado de Asturias e de Castela-León. Asisten tamén 17 persoas ao curso That's English que se imparte no centro.

O galego é o idioma de uso habitual e case exclusivo da maioría do alumnado e, aínda que o valora e defende a necesidade da súa conservación e utilización, asoman tamén na súa actitude dúbidas e complexos derivados da certeza de que hai ámbitos nos que a nosa lingua non goza da consideración social que si fai apto o castelán en calquera circunstancia. Esta constatación sinala unha vía contraditoria que no futuro pode supoñer, en moitos casos, o abandono do idioma propio e a adopción de falacias e costumes antigalegos.

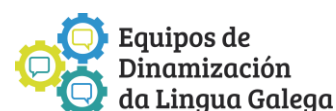
Neste aspecto cómpre reforzar a súa predisposición natural a facer vida na lingua propia, aportando información e ferramentas que o asentem no seu uso agora e no futuro. Convén tamén favorecer a adopción de medidas relativas á mellora do galego oral, acurtando a distancia entre esta práctica e a escrita, que igualmente se procuraría ampliar ás familias.

Non destacan entre o alumnado posicións contrarias ao uso da nosa lingua. Mención especial neste aspecto merece o que non é de procedencia galega e que habitualmente emprega outros idiomas: a súa adaptación a un medio proclive ao uso normal do galego produce naturalmente a súa inserción lingüística sen traumas de ningún tipo.

O ENDL leva o nome de *Ollomao* pola súa virtude “*contra o meigallo do galego*”, tal e como dixo Antonio Reigosa, cronista oficial de Mondoñedo. Loitando tamén contra o meigallo da incompatibilidade horaria, mantén ano tras ano unha acollida moi positiva por parte do alumnado. Aínda sendo vítimas da prisa constante, son os picariños e picariñas que acoden puntualmente ás reunións “cos deberes feitos” o verdadeiro motor para que o equipo ande, confirmando tamén dese xeito a necesidade que a comunidade ten del.

1.4. A situación lingüística do centro

FONDO SOCIAL EUROPEO
“O FSE inviste no teu futuro”

Como se deduce do xa exposto, a situación lingüística do IES San Rosendo no tocante a profesorado e alumnado é favorable ao uso e á divulgación da nosa lingua. Outro tanto cómpre dicir das 7 persoas que integran o cadro do persoal non docente: empregan o galego con normalidade, mostrando sempre co equipo unha actitude solícita e amplamente xenerosa. Idéntica actitude mantén tamén a persoa que ten a concesión da cafetería do centro. Como non podía ser doutro xeito, o centro cumpre a Lei de Normalización no tocante a documentación, rotulado de carteis, na relación coas familias, en claustros, reunións informativas...

2. Descrición dos obxectivos adecuados a cada un dos catro puntos anteriores

2.1. Contorno do centro

- Impulsar a estima e a valoración do galego como idioma propio de Galicia, apoiando a maioría social que o emprega e procurando a recuperación de sectores e ámbitos menos proclives ao seu uso.
- Fomentar o uso oral e escrito da lingua galega en calquera ámbito, ofrecendo de ser preciso apoio lingüístico para melloralo.
- Contribuír con información e sensibilidade á superación de todo tipo de prexuizos ideolóxicos ou sociais relativos ao uso da lingua.
- Contribuír á promoción da lingua galega na zona, colaborando con institucións públicas e privadas na realización de actividades que favorezan a normalización lingüística e a difusión da nosa cultura.
- Colaborar con outros centros de ensino e entidades externas na realización de actividades, celebracións de festas e conmemoracións.

2.2. Profesorado

- Promover a participación en convocatorias de animación ao uso do galego tanto na expresión escrita como na oral.
- Potenciar a implicación en propostas colectivas e en actividades enfocadas ao uso da nosa lingua e á promoción da nosa cultura.
- Asesorar no posible sobre materiais curriculares, bibliografía e actividades encamiñadas á animación lectora e a potenciar o coñecemento das diferentes manifestacións cultura galega.

- Colaborar na elaboración de proxectos que supoñan potenciar o uso do galego e a difusión da nosa cultura.
- Fomentar o uso da lingua galega nas novas tecnoloxías.
- Promover a colaboración con outros centros en actividades encamiñadas a potenciar o uso e valoración da lingua propia e da nosa cultura.

2.3. Alumnado

- Potenciar unha actitude activa nas actividades a realizar.
- Propiciar o uso da lingua galega nas distintas manifestacións da vida do centro, animando o alumnado a que produza todo tipo de textos no noso idioma, coidando a expresión oral e escrita.
- Fomentar a conservación e a divulgación da nosa cultura.
- Valorar a xente maior do noso medio como fonte de información e cultura.
- Fomentar o gusto e o hábito lector en galego.
- Crear conciencia de galeguidade que fortaleza a práctica lingüística da maioría galegofalante e anime o resto ao uso do noso idioma, superando complexos aínda existentes.

2.4. Centro

- Potenciar o uso do galego e valoralo como un instrumento de comunicación no centro.
- Fomentar o uso normal da lingua galega na relación entre os distintos membros da comunidade educativa.
- Fomentar o uso do galego na utilización das novas tecnoloxías.
- Colaborar con outros grupos de traballo ou equipos, en especial co da Biblioteca, na elaboración de proxectos e de actividades que se axusten aos obxectivos marcados.
- Coordinar actividades propias con outras organizadas no centro que supoñan un soporte ou avance para o uso normal da lingua.
- Fomentar a participación en convocatorias feitas pola Consellería de

Cultura, Educación e Ordenación Universitaria, e entidades e organismos que teñan como obxectivo a defensa e a promoción do galego.

Ademais, e como obxectivos básicos do proxecto comúns a toda a comunidade educativa, debemos incluír os que seguen:

- Divulgar a actividade do ENDL Ollomao e fortalecer a súa dinámica para seguir dándolle vida á nosa lingua, tanto con proxectos propios como asumindo outros que se organicen durante o curso.
- Animar á participación apoiándonos tamén na utilidade das novas tecnoloxías: correo electrónico (ollomao.endl@gmail.com), blog da Biblioteca, perfil en Facebook do IES San Rosendo...
- Realizar actividades sempre abertas á comunidade, procurando a súa implicación e o seu apoio.

3. Actividades de dinamización lingüística

Algunhas consideracións previas:

- A escaseza de tempo material para actuar como equipo condiciona enormemente o traballo e impide desenvolver o proxecto tal e como consideramos que se debería facer. Os problemas que xorden á hora de conciliar os horarios das persoas que conformamos o ENDL supoñen un permanente atranco para a organización do traballo, sendo o altruísmo de profesorado e alumnado o que a maioría das veces logra, milagrosamente, asentar o proxecto e avanzar. Cada ano sinalamos este obstáculo sen que se albisque na autoridade educativa interese en lle dar solución.
- Ademais do apoio do Equipo Directivo do centro, ten Ollomao no de Biblioteca o seu mellor soporte, sendo as profesoras que o compoñen tamén parte activa do ENDL. Ambos equipos acumulan forzas sen perder a identidade de cada grupo, de maneira que o proxecto *Pintar e crear* sobre o que xira este ano a actividade da biblioteca é tamén asumido por Ollomao, que fará del un fio condutor das actividades que organice.
- O ENDL Ollomao participará igualmente noutros proxectos que se leven a cabo durante o curso, nuns casos como apoio lingüístico e noutros colaborando na realización da actividade. Cabe destacar entres eles o Proxecto Rebinxe organizado polo departamento de Bioloxía, gañador do Galiciencia 2018 polo seu traballo de recuperación da biodiversidade no medio rural. A coincidencia de obxectivos permite a realización conxunta de actividades, que durante este curso se centrarán na figura do **lobo**, criatura esencial da nosa cultura.

- Materia pendente é a colaboración cos ENDL dos CEIP Álvaro Cunqueiro de Mondoñedo, Juan Rey de Lourenzá e Aquilino Iglesia Alvariño de Abadín. Promoverémola este curso coa realización dunha campaña conxunta que abra a vía para levar a cabo en común futuros proxectos.
- Como se demostrou en anos pasados, o coñecemento histórico e cultural da realidade máis próxima constitúe unha base segura para levar a cabo a tarefa normalizadora entre a comunidade educativa. Por tal motivo, habémoslle dar continuidade á iniciativa que denominamos *Mondoñedo como punto de partida: saber quen somos*, entendendo Mondoñedo como elemento de cohesión do amplo territorio que conformou noutro tempo unha provincia, e concentrando loxicamente o interese nos lugares de procedencia do alumnado. Queremos contribuír un ano máis á difusión da riqueza cultural e patrimonial desta parte do país desde distintas perspectivas, fomentando a investigación e a divulgación de diferentes aspectos da súa idiosincrasia co obxectivo de mellorar o nivel de autoestima do alumnado e de favorecer a apreciación da diversidade como riqueza e contribución necesaria ao acervo común que é a cultura galega.

Xa concretando, as actividades que Ollomao propón para levar a cabo durante este curso son as que a continuación se describen:

3.1. **Coñecendo Mondoñedo:**

- **Catedral Aberta**
- **Recunchos de historias e de historia**

- *Actividade que incide no uso real da lingua galega na vida cotiá, tamén neste caso como lingua para informar e da que informar, atendendo á vertente instrumental, á teórica e á afectiva.*
- *Actividade que busca consolidarse como proxecto común de diferentes departamentos.*
- *Implicación na actividade de toda a comunidade educativa.*
- *Participan nesta actividade o Equipo de Biblioteca e os departamentos de Xeografía e Historia e de Lingua Galega e Literatura.*

Faremos de novo da nosa cidade escenario de dúas actividades: coñecer a catedral e pasear polos currunchos da cidade cheos de historias e de historia da man do mindoniense Xulio Rodríguez, bo coñecedor e divulgador do noso.

De ser posible, procuraríase ampliar a actividade ao concello de Lourenzá, visitando o Mosteiro de San Salvador e o Pazo de Tovar.

3.1.1. Obxectivos do proxecto que se pretenden lograr coa realización desta actividade:

a) Contorno do centro

- Impulsar a estima e a valoración do galego como idioma propio de Galicia, apoiando a maioría social que o emprega e procurando a recuperación de sectores e ámbitos menos proclives ao seu uso.
- Fomentar o uso oral e escrito da lingua galega en calquera ámbito, ofrecendo de ser preciso apoio lingüístico para melloralo.
- Contribuír con información e sensibilidade á superación de todo tipo de prexuízos ideolóxicos ou sociais relativos ao uso da lingua.
- Contribuír á promoción da lingua galega na zona, colaborando con institucións públicas e privadas na realización de actividades que favorezan a normalización lingüística e a difusión da nosa cultura.
- Colaborar con outros centros de ensino ou entidades externas na realización de actividades, celebracións de festas e conmemoracións.

b) Profesorado

- Promover a participación en convocatorias de animación ao uso do galego tanto na expresión escrita como na oral.
- Potenciar a implicación en propostas colectivas e en actividades enfocadas ao uso da nosa lingua e á promoción da nosa cultura.
- Colaborar na elaboración de proxectos que supoñan potenciar o uso do galego e a difusión da nosa cultura.
- Fomentar o uso da lingua galega nas novas tecnoloxías.

c) Alumnado

- Potenciar unha actitude activa nas actividades a realizar.

- Propiciar o uso da lingua galega nas distintas manifestacións da vida do centro (exposicións, traballos colectivos e individuais de creación e expresión...), animando o alumnado a que produza todo tipo de textos no noso idioma, coidando a expresión escrita.
- Fomentar a conservación e a divulgación da nosa cultura.
- Valorar a xente maior do noso medio como fonte de información e cultura.
- Crear conciencia de galegitude que fortaleza a práctica lingüística da maioría galegofalante e anime o resto ao uso do noso idioma, superando complexos aínda existentes.

d) Centro

- Potenciar o uso do galego e valoralo como un instrumento de comunicación no centro.
- Fomentar o uso normal da lingua galega na relación entre os distintos membros da comunidade educativa.
- Fomentar o uso do galego na utilización das novas tecnoloxías.
- Colaborar con outros grupos de traballo ou equipos na elaboración de proxectos e de actividades que se axusten aos obxectivos marcados.
- Coordinar actividades propias con outras organizadas no centro que supoñan un soporte ou avance para o uso normal da lingua.

- *Actividade que incide no uso real da lingua galega na vida cotiá, atendendo á vertente instrumental, á teórica e á afectiva.*
- *Implicación na actividade de toda a comunidade educativa, con especial atención á participación nela das familias do alumnado.*
- *Utilización das TIC na súa realización.*
- *Participan nesta actividade o Equipo de Biblioteca e os departamentos de Educación Plástica e Visual e de Lingua Galega e Literatura.*

3.2. Colaboración co proxecto *Pintar e crear*.

Ademais de asumir o proxecto como referente da actividade do equipo, propoñemos as seguintes actividades dirixidas ao alumnado:

- ***Píntanos a lingua!***
Concurso de carteis que permitan manifestar o sentimento que o idioma suscita.
- ***Galego, idioma da miña vida***
Concurso de adhesivos no que se valorará tanto a orixinalidade e a calidade de lemas e motivos como a súa relación co territorio e coa cultura popular da zona.

3.2.1. Obxectivos do proxecto que se pretenden lograr coa realización desta actividade:

a) Contorno do centro

- Impulsar a estima e a valoración do galego como idioma propio de Galicia, apoiando a maioría social que o emprega e procurando a recuperación de sectores e ámbitos menos proclives ao seu uso.
- Fomentar o uso oral e escrito da lingua galega en calquera ámbito, ofrecendo de ser preciso apoio lingüístico para melloralo.
- Contribuír con información e sensibilidade á superación de todo tipo de prexuízos ideolóxicos ou sociais relativos ao uso da lingua.
- Contribuír á promoción da lingua galega na zona, colaborando con institucións públicas e privadas na realización de actividades que favorezan a normalización lingüística e a difusión da nosa cultura.
- Colaborar con outros centros de ensino e entidades externas na realización de actividades.

b) Profesorado

- Promover a participación en convocatorias de animación ao uso do galego tanto na expresión escrita como na oral.
- Potenciar a implicación en propostas colectivas e en actividades enfocadas ao uso da nosa lingua e á promoción da nosa cultura.
- Colaborar na elaboración de proxectos que supoñan potenciar o uso do galego e a difusión da nosa cultura.

- Fomentar o uso da lingua galega nas novas tecnoloxías.

c) Alumnado

- Potenciar unha actitude activa nas actividades a realizar.
- Propiciar o uso da lingua galega nas distintas manifestacións da vida do centro.
- Fomentar a conservación e a divulgación da nosa cultura.
- Valorar a xente maior do noso medio como fonte de información e cultura.
- Crear conciencia de galegitude que fortaleza a práctica lingüística da maioría galegofalante e anime o resto ao uso do noso idioma, superando complexos aínda existentes.

d) Centro

- Potenciar o uso do galego e valoralo como un instrumento de comunicación no centro.
- Fomentar o uso normal da lingua galega na relación entre os distintos membros da comunidade educativa.
- Fomentar o uso do galego na utilización das novas tecnoloxías.
- Colaborar con outros grupos de traballo ou equipos.
- Coordinar actividades propias con outras organizadas no centro que supoñan un soporte ou avance para o uso normal da lingua.

3.3. Hoxe e mañá, en galego si!

- *Actividade que incide no uso real da lingua galega na vida cotiá, con especial atención á vertente afectiva.*
- *Implicación na actividade de toda a comunidade educativa.*
- *Utilización das TIC na súa realización.*
- *Colaboración con outros centros educativos (CEIP Álvaro Cunqueiro de Mondoñedo, Juan Rey de Lourenzá e Aquilino Iglesia Alvariño de Abadín).*

- *Participan nesta actividade o Equipo de Biblioteca e os departamentos de Educación Plástica e Visual, Informática e Lingua Galega e Literatura.*
- *Potenciarase tamén a implicación das titorías.*

Actividade organizada en común cos ENDL dos CEIP Álvaro Cunqueiro de Mondoñedo, Juan Rey de Lourenzá e Aquilino Iglesia Alvariño de Abadín. Trataríase de poñer en valor o feito indiscutible de sermos unha comunidade educativa que aínda fai do noso idioma a ferramenta básica coa que andar cada día “os camiños da vida”. Celebrar ese feito nun tempo de esmorecemento masivo da lingua galega parece motivo suficiente para lle dar xeito a unha actividade que buscaría manifestar o compromiso persoal do alumnado co idioma dun xeito claro e sincero, individualmente ou en pequenos grupos, mediante a realización de textos breves en prosa ou verso, vídeos, cancións, debuxo, pintura ou fotografía onde conste a experiencia afectiva coa lingua propia. Levaríase a cabo no IES San Rosendo unha exposición colectiva dos traballos durante unha xornada de convivencia que se completaría cun concerto e lectura de textos no que participaría o alumnado dos catro centros.

Obxectivos do proxecto que se pretenden lograr coa realización desta actividade:

a) Contorno do centro

- Impulsar a estima e a valoración do galego como idioma propio de Galicia, apoiando a maioría social que o emprega e procurando a recuperación de sectores e ámbitos menos proclives ao seu uso.
- Fomentar o uso oral e escrito da lingua galega en calquera ámbito, ofrecendo de ser preciso apoio lingüístico para melloralo.
- Contribuír con información e sensibilidade á superación de todo tipo de prexuizos ideolóxicos ou sociais relativos ao uso da lingua.
- Contribuír á promoción da lingua galega na zona, colaborando con institucións públicas e privadas na realización de actividades que favorezan a normalización lingüística e a difusión da nosa cultura.
- Colaborar con outros centros de ensino e entidades externas na realización de actividades.

b) Profesorado

- Promover a participación en convocatorias de animación ao uso do galego tanto na expresión escrita como na oral.
- Potenciar a implicación en propostas colectivas e en actividades enfocadas ao uso da nosa lingua e á promoción da nosa cultura.
- Colaborar na elaboración de proxectos que supoñan potenciar o uso do galego e a difusión da nosa cultura.
- Fomentar o uso da lingua galega nas novas tecnoloxías.

c) Alumnado

- Potenciar unha actitude positiva nas actividades a realizar.
- Propiciar o uso da lingua galega nas distintas manifestacións da vida do centro.
- Fomentar a conservación e a divulgación da nosa cultura.
- Poñer en valor o feito de ser no século XXI persoas asentadas no uso habitual do galego.
- Valorar a tradición familiar e social que contribuíu a asentalo no idioma propio, e especialmente a xente maior como fonte de información e cultura.
- Crear conciencia de galegitude que fortaleza a práctica lingüística da maioría galegofalante e anime o resto ao uso do noso idioma.

d) Centro

- Potenciar o uso do galego e valoralo como un instrumento de comunicación no centro.
- Fomentar o uso normal da lingua galega na relación entre os distintos membros da comunidade educativa.
- Fomentar o uso do galego na utilización das novas tecnoloxías.
- Colaborar con outros grupos de traballo ou equipos.

- Coordinar actividades propias con outras organizadas no centro que supoñan un soporte ou avance para o uso normal da lingua.
- Colaborar con outros centros educativos da zona.

3.3. De onde somos

- *Actividade que incide no uso real da lingua galega na vida cotiá, neste caso como lingua para informar e tamén da que informar: vertente instrumental, teórica e afectiva.*
- *Implicación na actividade de toda a comunidade educativa, con especial atención á participación nela das familias do alumnado.*
- *Utilización das TIC na súa realización.*
- *Actividade a realizar durante dous cursos: elaboración e edición.*
- *Participan nesta actividade o Equipo de Biblioteca, os departamentos de Informática, Educación Plástica e Visual e Lingua Galega e Literatura.*

Esta actividade ten como obxectivo que o alumnado se recoñeza parte dunha colectividade humana ben definida, valorando a cultura popular viva no seu medio a través da divulgación daqueles aspectos que se consideren representativos, con especial atención á toponimia (lugares, barrios, parroquias, montes, prados, camiños...), en particular este ano a relacionada coa figura do **lobo**. Fomentárase o traballo en grupos, que se responsabilizarán do guión e da realización do proxecto en formato vídeo ou presentación. Procurárase a colaboración activa do contorno social do alumnado e mais da ANPA.

3.3.1. Obxectivos do proxecto que se pretenden lograr coa realización desta actividade:

a) Contorno do centro

- Impulsar a estima e a valoración do galego como idioma propio de Galicia, apoiando a maioría social que o emprega e procurando a recuperación de sectores e ámbitos menos proclives ao seu uso.
- Fomentar o uso oral e escrito da lingua galega en calquera ámbito, ofrecendo de ser preciso apoio lingüístico para melloralo.

- Contribuír con información e sensibilidade á superación de todo tipo de prexuízos ideolóxicos ou sociais relativos ao uso da lingua.
- Contribuír á promoción da lingua galega na zona, colaborando con institucións públicas e privadas na realización de actividades que favorezan a normalización lingüística e a difusión da nosa cultura.

b) Profesorado

- Promover a participación en convocatorias de animación ao uso do galego tanto na expresión escrita como na oral.
- Potenciar a implicación en propostas colectivas e en actividades enfocadas ao uso da nosa lingua e á promoción da nosa cultura.

c) Alumnado

- Potenciar unha actitude activa nas actividades a realizar.
- Propiciar o uso da lingua galega nas distintas manifestacións da vida do centro (exposicións, traballos colectivos e individuais de creación e expresión...), animando o alumnado a que produza todo tipo de textos no noso idioma, coidando a expresión escrita.
- Fomentar a conservación e a divulgación da nosa cultura.
- Crear conciencia de galegitude que fortaleza a práctica lingüística da maioría galegofalante e anime o resto ao uso do noso idioma, superando complexos aínda existentes.

d) Centro

- Fomentar o uso do galego na utilización das novas tecnoloxías.
- Colaborar con outros grupos de traballo ou equipos na elaboración de proxectos e de actividades que se axusten aos obxectivos marcados.

3.4. Terriña que nos criou

- *Actividade que incide no uso real da lingua galega na vida cotiá, atendendo á vertente instrumental, á teórica e á afectiva.*
- *Implicación na actividade de toda a comunidade educativa, con especial atención á participación nela das familias do alumnado.*

- *Utilización das TIC na súa realización.*
- *Participan nesta actividade o Equipo de Biblioteca e os departamentos de Informática, Educación Plástica e Visual, Informática e Lingua Galega e Literatura.*

Promóvese un ano máis esta actividade encamiñada a fomentar entre o alumnado capacidade crítica co medio no que vive, que lle axude a diferenciar entre os elementos dignos de conservación e protección e os que non son merecedores dese rango. Repetirase o formato de concurso xa realizado en cursos pasados, que terá como finalidade valorar a conservación e a protección do noso patrimonio cultural e natural mediante a realización de fotos acompañadas dun breve texto explicativo que sinalen dous tipos de elementos presentes no barrio ou parroquia que se escolla: uns serán elixidos por considerar o alumnado que deben ser motivo de protección, e outros por consideralos agresións ou *feísmo*. O texto deberá incluír un verso ou fragmento da obra dun autor ou autora da zona. Estableceranse catro categorías e poderá participar todo o alumnado do centro, individualmente ou en grupo. Buscaremos o apoio da ANPA.

3.4.1. Obxectivos do proxecto que se pretenden lograr coa realización desta actividade:

a) Contorno do centro

- Impulsar a estima e a valoración do galego como idioma propio de Galicia, apoiando a maioría social que o emprega e procurando a recuperación de sectores e ámbitos menos proclives ao seu uso.
- Fomentar o uso oral e escrito da lingua galega en calquera ámbito, ofrecendo de ser preciso apoio lingüístico para melloralo.
- Contribuír con información e sensibilidade á superación de todo tipo de prexuizos ideolóxicos ou sociais relativos ao uso da lingua.
- Contribuír á promoción da lingua galega na zona, colaborando con institucións públicas e privadas na realización de actividades que favorezan a normalización lingüística e a difusión da nosa cultura.

b) Profesorado

- Promover a participación do en convocatorias de animación ao uso do galego tanto na expresión escrita como na oral.

- Potenciar a implicación en propostas colectivas e en actividades enfocadas ao uso da nosa lingua e á promoción da nosa cultura.

c) Alumnado

- Potenciar unha actitude activa por parte do alumnado nas actividades a realizar.
- Propiciar o uso da lingua galega nas distintas manifestacións da vida do centro (exposicións, traballos colectivos e individuais de creación e expresión...), animando o alumnado a que produza todo tipo de textos no noso idioma, coidando a expresión escrita.
- Fomentar a conservación e a divulgación da nosa cultura.
- Crear conciencia de galegitude que fortaleza a práctica lingüística da maioría galegofalante e anime o resto ao uso do noso idioma, superando complexos aínda existentes.

d) Centro

- Fomentar o uso do galego na utilización das novas tecnoloxías.
- Colaborar con outros grupos de traballo ou equipos na elaboración de proxectos e de actividades que se axusten aos obxectivos marcados.

- *Actividade que incide no uso real da lingua galega na vida cotiá, tamén neste caso como lingua para informar e da que informar, atendendo á vertente instrumental, á teórica e á afectiva.*
- *Implicación na actividade de toda a comunidade educativa, con especial atención á participación nela das familias do alumnado.*
- *Utilización das TIC na súa realización.*
- *Actividade a realizar durante dous cursos: elaboración e edición.*
- *Participan nesta actividade o Equipo de Biblioteca e os departamentos de Informática, Educación Plástica e Visual e Lingua Galega e Literatura.*

3.5. Operación Rescate

É frecuente escoitar persoas galegofalantes afirmar que o idioma que empregan “*non é galego*” ou non é “*galego puro*”. Agradecendo ao máximo a súa posición lingüística, asumimos como obriga axudarlles a valorar a lingua oral que empregan cada día, buscando conservar ou recuperar vocabulario e expresións características da zona, procurando a súa permanencia e o seu uso por parte da comunidade educativa. Nesta, como en moitas outras das actividades propostas, teñen un peso fundamental as persoas maiores, que serán a principal fonte de información. Trátase neste caso de preguntar, escoitar, gravar, recoller e fomentar a participación de toda a comunidade educativa, especialmente a do alumnado e a do profesorado e persoal non docente que reside na zona.

3.5.1. Obxectivos do proxecto que se pretenden lograr coa realización desta actividade:

a) Contorno do centro

- Impulsar a estima e a valoración do galego como idioma propio de Galicia, apoiando a maioría social que o emprega e procurando a recuperación de sectores e ámbitos menos proclives ao seu uso.
- Fomentar o uso oral e escrito da lingua galega en calquera ámbito, ofrecendo de ser preciso apoio lingüístico para melloralo.
- Contribuír con información e sensibilidade á superación de todo tipo de prexuízos ideolóxicos ou sociais relativos ao uso da lingua.

b) Profesorado

- Promover a participación en convocatorias de animación ao uso do galego tanto na expresión escrita como na oral.
- Potenciar a implicación en propostas colectivas e en actividades enfocadas ao uso da nosa lingua e á promoción da nosa cultura.
- Colaborar na elaboración de proxectos que supoñan potenciar o uso do galego e a difusión da nosa cultura.

c) Alumnado

- Potenciar unha actitude activa por parte do alumnado nas actividades a realizar.
- Propiciar o uso da lingua galega nas distintas manifestacións da vida do

centro (exposicións, traballos colectivos e individuais de creación e expresión...), animando o alumnado a que produza todo tipo de textos no noso idioma, coidando a expresión escrita.

- Fomentar a conservación e a divulgación da nosa cultura.
- Valorar a xente maior do noso medio como fonte de información e cultura.
- Crear conciencia de galegitude que fortaleza a práctica lingüística da maioría galegofalante e anime o resto ao uso do noso idioma, superando complexos aínda existentes.

c) Centro

- Potenciar o uso do galego e valoralo como un instrumento de comunicación no centro.
- Fomentar o uso normal da lingua galega na relación entre os distintos membros da comunidade educativa.
- Fomentar o uso do galego na utilización das novas tecnoloxías.
- Colaborar con outros grupos de traballo ou equipos na elaboración de proxectos e de actividades que se axusten aos obxectivos marcados.

3.6. Arquivo da memoria

- *Actividade que incide no uso real da lingua galega na vida cotiá, atendendo á vertente instrumental, á teórica e á afectiva.*
- *Implicación na actividade de toda a comunidade educativa, con especial atención á participación nela das familias do alumnado.*
- *Utilización das TIC na súa realización.*
- *Participan nesta actividade o Equipo de Biblioteca e os departamentos de Xeografía e Historia, Informática e Lingua Galega e Literatura.*

Trátase dunha campaña de recollida de información sobre aspectos identificadores da nosa personalidade colectiva, como tarefas ata hai pouco habituais no medio rural e hoxe perdidas (esfollar, mallar...), celebracións como feiras e festas...

3.6.1. Obxectivos do proxecto que se pretenden lograr coa realización desta

actividade:

a) Contorno do centro

- Impulsar a estima e a valoración do galego como idioma propio de Galicia, apoiando a maioría social que o emprega e procurando a recuperación de sectores e ámbitos menos proclives ao seu uso.
- Fomentar o uso oral e escrito da lingua galega en calquera ámbito, ofrecendo de ser preciso apoio lingüístico para melloralo.
- Contribuír con información e sensibilidade á superación de todo tipo de prexuízos ideolóxicos ou sociais relativos ao uso da lingua.
- Contribuír á promoción da lingua galega na zona, colaborando con institucións públicas e privadas na realización de actividades que favorezan a normalización lingüística e a difusión da nosa cultura.
- Colaborar con outros centros de ensino e entidades externas na realización de actividades, celebracións de festas e conmemoracións.

b) Profesorado

- Promover a participación en convocatorias de animación ao uso do galego tanto na expresión escrita como na oral.
- Potenciar a implicación en propostas colectivas e en actividades enfocadas ao uso da nosa lingua e á promoción da nosa cultura.
- Colaborar na elaboración de proxectos que supoñan potenciar o uso do galego e a difusión da nosa cultura.
- Fomentar o uso da lingua galega nas novas tecnoloxías.

c) Alumnado

- Potenciar unha actitude activa nas actividades a realizar.
- Propiciar o uso da lingua galega nas distintas manifestacións da vida do centro (exposicións, traballos colectivos e individuais de creación e expresión...), animando o alumnado a que produza todo tipo de textos no noso idioma, coidando a expresión escrita.

- Fomentar a conservación e a divulgación da nosa cultura.
- Valorar a xente maior do noso medio como fonte de información e cultura.
- Crear conciencia de galegitude que fortaleza a práctica lingüística da maioría galegofalante e anime o resto ao uso do noso idioma, superando complexos aínda existentes.

d) Centro

- Potenciar o uso do galego e valoralo como un instrumento de comunicación no centro.
- Fomentar o uso normal da lingua galega na relación entre os distintos membros da comunidade educativa.
- Fomentar o uso do galego na utilización das novas tecnoloxías.
- Colaborar con outros grupos de traballo ou equipos na elaboración de proxectos e de actividades que se axusten aos obxectivos marcados.
- Coordinar actividades propias con outras organizadas no centro que supoñan un soporte ou avance para o uso normal da lingua.

3.7. Organización e/ou participación en diversas campañas orientadas a conmemorar en galego datas especiais, insistindo un ano máis na idea “*saber quen somos*”. Deste xeito, levarase a cabo a celebración do **Magosto e o Tempo dos Mortos**, que este ano servirá de homenaxe ao Proxecto Rebinxe. A idea de fomentar entre a comunidade educativa a necesidade de revitalizar o medio rural alenta esta e outras actividades xa clásicas na traxectoria de Ollomao, como a visita do **Apalpador**, labrego con ciencia e conciencia que a propia dinámica do centro foi creando ao longo do tempo, e que conforma co seu discurso e coa súa xente un dos momentos máis agardados do ano, chamando a atención sobre a necesidade de protección do noso patrimonio cultural e natural e denunciando os abusos que continuamente padece, apoiándose en cancións populares da zona e en textos de grandes poetas de aquí: Leiras Pulpeiro, Noriega Varela, Aquilino Iglesia Alvariño, Álvaro Cunqueiro... Este ano queremoslle dar un xiro que ha ser ben celebrado: a incorporación da figura das **Apalpadoras**, abríndolle así a porta a un novo xeito de vivir a festa. E, como non, tamén este ano teremos **Entroido** e realizaremos outras actividades que a marcha do curso propicie, unhas de lecer e outras de denuncia. Ollomao adaptarase a cada unha delas empregando os recursos máis apropiados en cada caso: certames literarios, artísticos, organización de obradoiros, comparsas, expresión dramática... Mantemos tamén a idea xa reiterada noutras ocasións: de lograr

facер destas actividades hábito ou costume entre nós, buscaríase nunha segunda fase a implicación de centros, institucións e colectivos da zona, adaptando a actividade ao interese colectivo.

- *Actividades que inciden no uso real da lingua galega na vida cotiá.*
- *Implicación na actividade de toda a comunidade educativa.*
- *Utilización das TIC na súa realización.*
- *Futura colaboración con outros centros educativos e con institucións, entidades ou asociacións externas ao centro.*
- *Participa toda a comunidade educativa.*

3.7.1. Obxectivos do proxecto que se pretenden lograr coa realización desta actividade:

a) Contorno do centro

- Impulsar a estima e a valoración do galego como idioma propio de Galicia, apoiando a maioría social que o emprega e procurando a recuperación de sectores e ámbitos menos proclives ao seu uso.
- Fomentar o uso oral e escrito da lingua galega en calquera ámbito, ofrecendo de ser preciso apoio lingüístico para melloralo.
- Contribuír con información e sensibilidade á superación de todo tipo de prexuízos ideolóxicos ou sociais relativos ao uso da lingua.
- Contribuír á promoción da lingua galega na zona, colaborando con institucións públicas e privadas na realización de actividades que favorezan a normalización lingüística e a difusión da nosa cultura.
- Colaborar con outros centros de ensino e entidades externas na realización de actividades, celebracións de festas e conmemoracións.

b) Profesorado

- Promover a participación en convocatorias de animación ao uso do galego tanto na expresión escrita como na oral.
- Potenciar a implicación do profesorado en propostas colectivas e en actividades a desenvolver dentro da aula enfocadas ao uso da nosa lingua

e á promoción da nosa cultura.

- Asesorar no posible sobre materiais curriculares, bibliografía e actividades encamiñadas á animación lectora e a potenciar o coñecemento das diferentes manifestacións cultura galega.
- Colaborar na elaboración de proxectos que supoñan potenciar o uso do galego e a difusión da nosa cultura.
- Fomentar o uso da lingua galega nas novas tecnoloxías.
- Promover a colaboración do profesorado con outros centros en actividades encamiñadas a potenciar o uso e valoración da lingua propia e da nosa cultura.

c) Alumnado

- Potenciar unha actitude activa por parte do alumnado nas actividades a realizar.
- Propiciar o uso da lingua galega nas distintas manifestacións da vida do centro (exposicións, traballos colectivos e individuais de creación e expresión...), animando o alumnado a que produza todo tipo de textos no noso idioma, coidando a expresión escrita.
- Fomentar a conservación e a divulgación da nosa cultura.
- Valorar a xente maior do noso medio como fonte de información e cultura.
- Fomentar o gusto e o hábito lector en galego.
- Crear conciencia de galegidade que fortaleza a práctica lingüística da maioría galegofalante e anime o resto ao uso do noso idioma, superando complexos aínda existentes.

d) Centro

- Potenciar o uso do galego e valoralo como un instrumento de comunicación no centro.
- Fomentar o uso normal da lingua galega na relación entre os distintos membros da comunidade educativa.
- Colaborar con outros grupos de traballo ou equipos na elaboración de proxectos e de actividades que se axusten aos obxectivos marcados.

- Coordinar actividades propias con outras organizadas no centro que supoñan un soporte ou avance para o uso normal da lingua.

3.8. Déixame dicirche...

- *Actividade que incide no uso real da lingua galega na vida cotiá.*
- *Implicación na actividade de toda a comunidade educativa.*
- *Utilización das TIC na súa realización.*
- *Futura colaboración con outros centros educativos e con institucións, entidades ou asociacións externas ao centro.*
- *Participan nesta actividade o Equipo de Biblioteca e os departamentos de Educación Plástica e Visual, Informática e Lingua Galega e Literatura.*

Seleccionar cada trimestre un texto que reivindique o uso da lingua, aplicarlle un deseño ao xeito e repartilo entre a comunidade educativa para que se vexa en axendas, cadernos, carpetas... Tamén neste caso se buscaría a colaboración con outros equipos para a divulgación da actividade fóra do ámbito educativo (comercios, bares...), unha vez consolidada no centro.

3.8.1. Obxectivos do proxecto que se pretenden lograr coa realización desta actividade:

a) Contorno do centro

- Impulsar a estima e a valoración do galego como idioma propio de Galicia, apoiando a maioría social que o emprega e procurando a recuperación de sectores e ámbitos menos proclives ao seu uso.
- Fomentar o uso oral e escrito da lingua galega en calquera ámbito, ofrecendo de ser preciso apoio lingüístico para melloralo.
- Contribuír con información e sensibilidade á superación de todo tipo de prexuízos ideolóxicos ou sociais relativos ao uso da lingua.
- Contribuír á promoción da lingua galega na zona, colaborando con institucións públicas e privadas na realización de actividades que favorezan a normalización lingüística e a difusión da nosa cultura.

- Colaborar con outros centros de ensino e entidades externas na realización de actividades, celebracións de festas e conmemoracións.

b) Profesorado

- Promover a participación do profesorado en convocatorias de animación ao uso do galego tanto na expresión escrita como na oral.
- Potenciar a implicación en propostas colectivas e en actividades enfocadas ao uso da nosa lingua e á promoción da nosa cultura.
- Asesorar no posible sobre materiais curriculares, bibliografía e actividades encamiñadas á animación lectora e a potenciar o coñecemento das diferentes manifestacións cultura galega.
- Colaborar na elaboración de proxectos que supoñan potenciar o uso do galego e a difusión da nosa cultura.
- Promover a colaboración do profesorado con outros centros en actividades encamiñadas a potenciar o uso e valoración da lingua propia e da nosa cultura.

c) Alumnado

- Potenciar unha actitude activa por parte do alumnado nas actividades a realizar.
- Propiciar o uso da lingua galega nas distintas manifestacións da vida do centro (exposicións, traballos colectivos e individuais de creación e expresión...), animando tamén o alumnado a que produza todo tipo de textos no noso idioma, coidando a expresión escrita.
- Fomentar a conservación e a divulgación da nosa cultura.
- Fomentar o gusto e o hábito lector en galego.
- Crear conciencia de galegitude que fortaleza a práctica lingüística da maioría galegofalante e anime o resto ao uso do noso idioma, superando complexos aínda existentes.

d) Centro

- Potenciar o uso do galego e valoralo como un instrumento de

comunicación no centro.

- Fomentar o uso normal da lingua galega na relación entre os distintos membros da comunidade educativa.
- Fomentar o uso do galego na utilización das novas tecnoloxías.

3.9. O tempo das palabras

- *Actividade que incide no uso real da lingua galega na vida cotiá, atendendo especialmente á vertente afectiva.*
- *Implicación na actividade de toda a comunidade educativa.*
- *Utilización das TIC na súa realización.*
- *Futura colaboración con outros centros educativos e con institucións, entidades ou asociacións externas ao centro.*
- *Participan nesta actividade o Equipo de Biblioteca e os departamentos de Educación Plástica e Visual, Ciencias Naturais, Informática e Lingua Galega e Literatura.*

Contando coa participación de toda a comunidade educativa para a realización da actividade (selección e divulgación), faranse feixiños de palabras, en lotes de media ducia, coas máis lindas do noso idioma que evoquen cada unha das catro estacións do ano. En cursos vindeiros orientaríase a actividade a outros campos e buscaríase, como noutros casos, unha difusión social maior mediante a implicación de centros, institucións e empresas da zona.

3.9.1. Obxectivos do proxecto que se pretenden lograr coa realización desta actividade:

a) Contorno do centro

- Impulsar a estima e a valoración do galego como idioma propio de Galicia, apoiando a maioría social que o emprega e procurando a recuperación de sectores e ámbitos menos proclives ao seu uso.
- Fomentar o uso oral e escrito da lingua galega en calquera ámbito, ofrecendo de ser preciso apoio lingüístico para melloralo.

- Contribuír con información e sensibilidade á superación de todo tipo de prexuizos ideolóxicos ou sociais relativos ao uso da lingua.
- Contribuír á promoción da lingua galega na zona, colaborando con institucións públicas e privadas na realización de actividades que favorezan a normalización lingüística e a difusión da nosa cultura.
- Colaborar con outros centros de ensino e entidades externas na realización de actividades, celebracións de festas e conmemoracións.

b) Profesorado

- Promover a participación do profesorado en convocatorias de animación ao uso do galego tanto na expresión escrita como na oral.
- Potenciar a implicación en propostas colectivas e en actividades enfocadas ao uso da nosa lingua e á promoción da nosa cultura.
- Colaborar na elaboración de proxectos que supoñan potenciar o uso do galego e a difusión da nosa cultura.
- Promover a colaboración do profesorado con outros centros en actividades encamiñadas a potenciar o uso e valoración da lingua propia e da nosa cultura.

c) Alumnado

- Potenciar unha actitude activa por parte do alumnado nas actividades a realizar.
- Propiciar o uso da lingua galega nas distintas manifestacións da vida do centro (exposicións, traballos colectivos e individuais de creación e expresión...),
- Fomentar a conservación e a divulgación da nosa cultura.
- Crear conciencia de galegitude que fortaleza a práctica lingüística da maioría galegofalante e anime o resto ao uso do noso idioma, superando complexos aínda existentes.

d) Centro

- Potenciar o uso do galego e valoralo como un instrumento de comunicación no centro.

- *Actividade que incide no uso real da lingua galega na vida cotiá, atendendo á vertente instrumental, á teórica e á afectiva.*
- *Implicación na actividade de toda a comunidade educativa.*
- *Utilización das TIC na súa realización.*
- *Colaboración coa ANPA.*
- *Participan nesta actividade o Equipo de Biblioteca e os departamentos de Educación Plástica e Visual e Lingua Galega e Literatura.*

- Fomentar o uso normal da lingua galega na relación entre os distintos membros da comunidade educativa.
- Colaborar con outros grupos de traballo ou equipos na elaboración de proxectos e de actividades que se axusten aos obxectivos marcados.
- Coordinar actividades propias con outras organizadas no centro que supoñan un soporte ou avance para o uso normal da lingua.

3.10. Nós, ao noso

Con esta campaña preténdese recuperar léxico propio, identificando e substituíndo castelanismos moi presentes no galego oral. Levaríase a cabo mediante a elaboración de fichas ordenadas por campos semánticos que resulten do interese do alumnado e das familias, procurando ofrecer un servizo útil que sirva tamén de reivindicación das formas orais propias da fala da zona. Procurarase no posible rescatar este ano a actividade das clases de Lingua e conformala como proxecto aberto á comunidade educativa.

3.10.1. Obxectivos do proxecto que se pretenden lograr coa realización desta actividade:

a) Contorno do centro

- Impulsar a estima e a valoración do galego como idioma propio de Galicia, apoiando a maioría social que o emprega e procurando a recuperación de sectores e ámbitos menos proclives ao seu uso.
- Fomentar o uso oral e escrito da lingua galega en calquera ámbito, ofrecendo de ser preciso apoio lingüístico para melloralo.

- Contribuír con información e sensibilidade á superación de todo tipo de prexuízos ideolóxicos ou sociais relativos ao uso da lingua.
- Contribuír á promoción da lingua galega na zona, colaborando con institucións públicas e privadas na realización de actividades que favorezan a normalización lingüística e a difusión da nosa cultura.

b) Profesorado

- Promover a participación do profesorado en convocatorias de animación ao uso do galego tanto na expresión escrita como na oral.
- Potenciar a implicación en propostas colectivas e en actividades enfocadas ao uso da nosa lingua e á promoción da nosa cultura.
- Colaborar na elaboración de proxectos que supoñan potenciar o uso do galego e a difusión da nosa cultura.

c) Alumnado

- Potenciar unha actitude activa por parte do alumnado nas actividades a realizar.
- Propiciar o uso da lingua galega nas distintas manifestacións da vida do centro (exposicións, traballos colectivos e individuais de creación e expresión...), animando o alumnado a que produza todo tipo de textos no noso idioma, coidando a expresión escrita.
- Fomentar a conservación e a divulgación da nosa cultura.
- Valorar a xente maior do noso medio como fonte de información e cultura.
- Fomentar o gusto e o hábito lector en galego.
- Crear conciencia de galegitude que fortaleza a práctica lingüística da maioría galegofalante e anime o resto ao uso do noso idioma, superando complexos aínda existentes.

d) Centro

- Potenciar o uso do galego e valoralo como un instrumento de comunicación no centro.
- Fomentar o uso normal da lingua galega na relación entre os distintos membros da comunidade educativa.

- Colaborar con outros grupos de traballo ou equipos na elaboración de proxectos e de actividades que se axusten aos obxectivos marcados.

3.11. Colaboración con *Galicia Encantada*, enciclopedia de fantasía popular de Galicia, coa recollida e clasificación de lendas da zona na que participará toda a comunidade educativa. Será este ano o **lobo** a figura na que principalmente fixaremos a nosa atención.

- *Actividade que incide no uso real da lingua galega na vida cotiá, neste caso como lingua para crear e informar.*
- *Implicación na actividade de toda a comunidade educativa, con especial atención á participación nela das familias do alumnado.*
- *Utilización das TIC na súa realización.*
- *Colaboración con entidades ou asociacións externas ao centro (Galicia Encantada, enciclopedia de fantasía popular de Galicia, que coordina Antonio Reigosa).*
- *Participan nesta actividade o Equipo de Biblioteca e o departamento de Lingua Galega e Literatura.*

3.11.1. Obxectivos do proxecto que se pretenden lograr coa realización desta actividade:

a) Contorno do centro

- Impulsar a estima e a valoración do galego como idioma propio de Galicia, apoiando a maioría social que o emprega e procurando a recuperación de sectores e ámbitos menos proclives ao seu uso.
- Fomentar o uso oral e escrito da lingua galega en calquera ámbito, ofrecendo de ser preciso apoio lingüístico para melloralo.
- Contribuír con información e sensibilidade á superación de todo tipo de prexuízos ideolóxicos ou sociais relativos ao uso da lingua.

b) Profesorado

- Promover a participación do profesorado en convocatorias de animación

ao uso do galego tanto na expresión escrita como na oral.

- Potenciar a implicación en propostas colectivas e en actividades enfocadas ao uso da nosa lingua e á promoción da nosa cultura.
- Colaborar na elaboración de proxectos que supoñan potenciar o uso do galego e a difusión da nosa cultura.

c) Alumnado

- Potenciar unha actitude activa por parte do alumnado nas actividades a realizar.
- Fomentar a conservación e a divulgación da nosa cultura.
- Valorar a xente maior do noso medio como fonte de información e cultura.
- Crear conciencia de galegitude que fortaleza a práctica lingüística da maioría galegofalante e anime o resto ao uso do noso idioma, superando complexos aínda existentes.

d) Centro

- Fomentar o uso normal da lingua galega na relación entre os distintos membros da comunidade educativa.
- Colaborar con outros grupos de traballo ou equipos, en especial co da Biblioteca, na elaboración de proxectos e de actividades que se axusten aos obxectivos marcados.
- Fomentar a participación en convocatorias feitas pola Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria, e entidades e organismos que teñan como obxectivo a defensa e a promoción do galego.

3.12. Dado que o ano pasado tampouco foi posible, intentarase de novo levar a cabo o proxecto de colaboración coas asociacións de comerciantes, industriais e autónomos (ACIA) de Mondoñedo e de Lourenzá e, individualmente tamén de Abadín, nunha campaña de **difusión da lingua e de proxectos levados a cabo no centro** a través dun soporte tipo bolsa de papel reciclado ou semellante.

- *Actividade que incide no uso real da lingua galega na vida cotiá, neste caso como lingua para crear e informar.*
- *Implicación na actividade de toda a comunidade educativa, con especial atención á participación nela das familias do alumnado.*
- *Utilización das TIC na súa realización.*
- *Colaboración con entidades ou asociacións externas ao centro (ACIA Mondoñedo, ACIA Lourenzá).*
- *Participan nesta actividade o Equipo de Biblioteca e os departamentos de Educación Plástica e Visual e de Lingua Galega e Literatura.*

3.12.1. Obxectivos do proxecto que se pretenden lograr coa realización desta actividade:

a) Contorno do centro

- Impulsar a estima e a valoración do galego como idioma propio de Galicia, apoiando a maioría social que o emprega e procurando a recuperación de sectores e ámbitos menos proclives ao seu uso.
- Fomentar o uso oral e escrito da lingua galega en calquera ámbito, ofrecendo de ser preciso apoio lingüístico para melloralo.
- Contribuír con información e sensibilidade á superación de todo tipo de prexuízos ideolóxicos ou sociais relativos ao uso da lingua.
- Contribuír á promoción da lingua galega na zona, colaborando con institucións públicas e privadas na realización de actividades que favorezan a normalización lingüística e a difusión da nosa cultura.

b) Profesorado

- Promover a participación do profesorado en convocatorias de animación ao uso do galego tanto na expresión escrita como na oral.
- Potenciar a implicación en propostas colectivas e en actividades enfocadas ao uso da nosa lingua e á promoción da nosa cultura.
- Colaborar na elaboración de proxectos que supoñan potenciar o uso do galego e a difusión da nosa cultura.

c) Alumnado

- Potenciar unha actitude activa por parte do alumnado nas actividades a realizar.
- Fomentar a conservación e a divulgación da nosa cultura.
- Crear conciencia de galegitude que fortaleza a práctica lingüística da maioría galegofalante e anime o resto ao uso do noso idioma, superando complexos aínda existentes.

d) Centro

- Colaborar con outros grupos de traballo ou equipos na elaboración de proxectos e de actividades que se axusten aos obxectivos marcados.

3.13. Estructurar e coordinar **O Son da Paula**, a revista do IES San Rosendo.

- *Actividade que incide no uso real da lingua galega na vida cotiá.*
- *Implicación na actividade de toda a comunidade educativa.*
- *Utilización das TIC na súa realización.*
- *Participan nesta actividade o Equipo de Biblioteca e todos os departamentos do centro.*

Solicitarase para esta tarefa a colaboración de profesorado e alumnado para recoller, seleccionar e archivar material durante o curso.

3.13.1. Obxectivos do proxecto que se pretenden lograr coa realización desta actividade:

a) Contorno do centro

- Impulsar a estima e a valoración do galego como idioma propio de Galicia, apoiando a maioría social que o emprega e procurando a recuperación de sectores e ámbitos menos proclives ao seu uso.
- Fomentar o uso oral e escrito da lingua galega en calquera ámbito, ofrecendo de ser preciso apoio lingüístico para melloralo.
- Contribuír con información e sensibilidade á superación de todo tipo de

prexuízos ideolóxicos ou sociais relativos ao uso da lingua.

- Contribuír á promoción da lingua galega na zona, colaborando con institucións públicas e privadas na realización de actividades que favorezan a normalización lingüística e a difusión da nosa cultura.

b) Profesorado

- Promover a participación do profesorado en convocatorias de animación ao uso do galego tanto na expresión escrita como na oral.
- Potenciar a implicación en propostas colectivas e en actividades enfocadas ao uso da nosa lingua e á promoción da nosa cultura.
- Colaborar na elaboración de proxectos que supoñan potenciar o uso do galego e a difusión da nosa cultura.
- Fomentar o uso da lingua galega nas novas tecnoloxías.

c) Alumnado

- Potenciar unha actitude activa por parte do alumnado nas actividades a realizar.
- Propiciar o uso da lingua galega nas distintas manifestacións da vida do centro (exposicións, traballos colectivos e individuais de creación e expresión...), animando o alumnado a que produza todo tipo de textos no noso idioma, coidando a expresión escrita.
- Fomentar a conservación e a divulgación da nosa cultura.
- Fomentar o gusto e o hábito lector en galego.
- Crear conciencia de galegitude que fortaleza a práctica lingüística da maioría galegofalante e anime o resto ao uso do noso idioma, superando complexos aínda existentes.

d) Centro

- Potenciar o uso do galego e valoralo coma un instrumento de comunicación no centro.
- Fomentar o uso normal da lingua galega na relación entre os distintos membros da comunidade educativa.

- Fomentar o uso do galego na utilización das novas tecnoloxías.
- Colaborar con outros grupos de traballo ou equipos na elaboración de proxectos e de actividades que se axusten aos obxectivos marcados.
- Coordinar actividades propias con outras organizadas no centro que supoñan un soporte ou avance para o uso normal da lingua.

3.14. Diseñar un **adhesivo ou chapa** cun lema relativo á defensa da lingua que nos identifique como centro durante este curso, que recolla tamén o sentido de proxectos cos que comparte obxectivos o equipo.

- *Actividade que incide no uso real da lingua galega na vida cotiá.*
- *Implicación na actividade de toda a comunidade educativa.*
- *Utilización das TIC na súa realización.*
- *Participan nesta actividade o Equipo de Biblioteca e os departamentos de Informática, Educación Plástica e Visual e Lingua Galega e Literatura.*

3.14.1. Obxectivos do proxecto que se pretenden lograr coa realización desta actividade:

a) Contorno do centro

- Impulsar a estima e a valoración do galego como idioma propio de Galicia, apoiando a maioría social que o emprega e procurando a recuperación de sectores e ámbitos menos proclives ao seu uso.
- Contribuír á promoción da lingua galega na zona, colaborando con institucións públicas e privadas na realización de actividades que favorezan a normalización lingüística e a difusión da nosa cultura.

b) Profesorado

- Promover a participación do profesorado en convocatorias de animación ao uso do galego tanto na expresión escrita como na oral.
- Potenciar a implicación en propostas colectivas e en actividades enfocadas ao uso da nosa lingua e á promoción da nosa cultura.
- Colaborar na elaboración de proxectos que supoñan potenciar o uso do

galego e a difusión da nosa cultura.

c) Alumnado

- Potenciar unha actitude activa por parte do alumnado nas actividades a realizar.
- Propiciar o uso da lingua galega nas distintas manifestacións da vida do centro (exposicións, traballos colectivos e individuais de creación e expresión...), animando o alumnado a que produza todo tipo de textos no noso idioma, coidando a expresión escrita.
- Fomentar a conservación e a divulgación da nosa cultura.
- Crear conciencia de galegitude que fortaleza a práctica lingüística da maioría galegofalante e anime o resto ao uso do noso idioma, superando complexos aínda existentes.

d) Centro

- Potenciar o uso do galego e valoralo coma un instrumento de comunicación no centro.
- Fomentar o uso normal da lingua galega na relación entre os distintos membros da comunidade educativa.
- Colaborar con outros grupos de traballo ou equipos na elaboración de proxectos e de actividades que se axusten aos obxectivos marcados.

3.15. Crear as condicións que fagan posible a creación dun **grupo de teatro**, aproveitando o interese que poida ter o profesorado neste tema.

- *Actividade que incide no uso real da lingua galega na vida cotiá.*
- *Implicación na actividade do alumnado que forma parte do ENDL ou que participa nas actividades.*
- *Utilización das TIC na súa realización.*
- *Buscarase o apoio e a participación voluntaria do profesorado, especialmente do departamento de Música.*

Para avanzar neste obxectivo seguiremos fomentando a afección do alumnado polo recitado e mais pola lectura dramatizada que levamos a cabo

desde hai anos con resultados brillantes, como se pon de manifesto o Día de Rosalía, o de Cunqueiro, nas Letras Galegas ou no *Mondoñedo é poesía*; e tamén con experiencias de dramatización sinxelas como a visita do Apalpador e da súa xente ou as comparsas do Entroido. A falta de tempo mantense como principal problema ano tras ano...

3.15.1. Obxectivos do proxecto que se pretenden lograr coa realización desta actividade:

a) Contorno do centro

- Impulsar a estima e a valoración do galego como idioma propio de Galicia, apoiando a maioría social que o emprega e procurando a recuperación de sectores e ámbitos menos proclives ao seu uso.
- Fomentar o uso oral e escrito da lingua galega en calquera ámbito, ofrecendo de ser preciso apoio lingüístico para melloralo.
- Contribuír con información e sensibilidade á superación de todo tipo de prexuízos ideolóxicos ou sociais relativos ao uso da lingua.

b) Profesorado

- Promover a participación do profesorado en convocatorias de animación ao uso do galego tanto na expresión escrita como na oral.
- Potenciar a implicación en propostas colectivas e en actividades enfocadas ao uso da nosa lingua e á promoción da nosa cultura.

c) Alumnado

- Potenciar unha actitude activa por parte do alumnado nas actividades a realizar.
- Propiciar o uso da lingua galega nas distintas manifestacións da vida do centro (exposicións, traballos colectivos e individuais de creación e expresión...), animando o alumnado a que produza todo tipo de textos no noso idioma, coidando a expresión escrita.
- Fomentar a conservación e a divulgación da nosa cultura.
- Valorar a xente maior do noso medio como fonte de información e cultura.
- Fomentar o gusto e o hábito lector en galego.

- Crear conciencia de galegitude que fortaleza a práctica lingüística da maioría galegofalante e anime o resto ao uso do noso idioma, superando complexos aínda existentes.

d) Centro

- Potenciar o uso do galego e valoralo coma un instrumento de comunicación no centro.
- Fomentar o uso normal da lingua galega na relación entre os distintos membros da comunidade educativa.
- Colaborar con outros grupos de traballo ou equipos na elaboración de proxectos e de actividades que se axusten aos obxectivos marcados.
- Coordinar actividades propias con outras organizadas no centro que supoñan un soporte ou avance para o uso normal da lingua.

3.16. Organizar **exposicións, charlas e debates** que permitan coñecer e divulgar a nosa cultura e a nosa lingua, así como a necesidade da súa normalización. Entre eles destacamos tres:

• Saber quen fomos para saber quen somos

- *Actividade que incide no uso real da lingua galega na vida cotiá.*
- *Participación do alumnado da ESO, por cursos.*
- *Apoian esta actividade o Equipo de Biblioteca e os departamentos de Xeografía e Historia e de Lingua Galega e Literatura.*

Organizarase con tal fin unha visita ao Museo Etnográfico da Capela, guiada pola nosa compañeira de Agraria María Couso, na que se tratará de poñer en contacto o alumnado coa cultura rural da que partimos e que, desgraciadamente, nunca foi posta en valor nin serviu de modelo para potenciar un desenvolvemento integral e sustentable do medio. Aprender da relación equilibrada que con el mantiñan xeracións anteriores a nós debería servir de reflexión e base para xestionar hoxe con xeito os recursos que precisan as “necesidades” actuais. Parécenos que na Casa do Pazo se poderán comparar as que hoxe temos e a maneira de satisfacelas coas propias do medio rural de non hai tanto tempo. A visita completárase cunha ruta polo Forgoselo, monte no que actualmente se combina o aproveitamento de gando, madeira e cogomelos, recuperando así o uso tradicional do monte en Galicia no que os espazos forestais constituían un apoio á actividade

agrogandeira. Aquí poderanse comprobar as diferenzas nos ecosistemas e paisaxes deste tipo de montes en relación aos espazos forestais ocupados por monocultivos de eucalipto.

- **Charlas e debates**

- *Actividade que incide no uso real da lingua galega na vida cotiá.*
- *Participación do alumnado de Bacharelato, por cursos.*
- *Apoian esta actividade o Equipo de Biblioteca e os departamentos de Xeografía e Historia e de Lingua Galega e Literatura, máis os que poidan sumarse á actividade dependendo do contido da charla.*

Achegaremos ao centro autores de recoñecido prestixio que contribúan a ampliar o coñecemento de nós e do noso desde diferentes ámbitos do coñecemento. Iniciaríase esta actividade convidando autores da zona.

Repetiremos este ano a marabillosa experiencia da *Tasca tradicional do liño* da man da Asociación de Mulleres de San Bartolomeu de Insua (Vilaba), que cada certo tempo traemos ao centro para avivar a curiosidade do alumnado sobre unha das actividades rurais máis representativas da nosa cultura.

- **Exposición sobre linguas minorizadas**

- *Actividade que incide no uso real da lingua galega na vida cotiá.*
- *Implicación activa do alumnado.*
- *Utilización das TIC na súa realización.*
- *Participan o Equipo de Biblioteca e os departamentos de Educación Plástica e Visual, Informática e Lingua Galega e Literatura.*

Con esta actividade preténdese contrarrestar no posible os efectos da desinformación e/ou da manipulación habituais neste tema, que impiden comprender a realidade social da nosa lingua e das linguas minorizadas en xeral. Levaríase a cabo a partir do traballo realizado polo alumnado na área de Lingua e Sociedade da materia de Lingua Galega e Literatura a través da investigación, da reflexión e da creación.

3.16.1. Obxectivos do proxecto que se pretenden lograr coa realización desta actividade:

a) Contorno do centro

- Impulsar a estima e a valoración do galego como idioma propio de Galicia, apoiando a maioría social que o emprega e procurando a recuperación de sectores e ámbitos menos proclives ao seu uso.
- Fomentar o uso oral e escrito da lingua galega en calquera ámbito, ofrecendo de ser preciso apoio lingüístico para melloralo.
- Contribuír con información e sensibilidade á superación de todo tipo de prexuízos ideolóxicos ou sociais relativos ao uso da lingua.

b) Profesorado

- Promover a participación do profesorado en convocatorias de animación ao uso do galego tanto na expresión escrita como na oral.
- Potenciar a implicación en propostas colectivas e en actividades enfocadas ao uso da nosa lingua e á promoción da nosa cultura.
- Asesorar no posible sobre materiais curriculares, bibliografía e actividades encamiñadas á animación lectora e a potenciar o coñecemento das diferentes manifestacións cultura galega.
- Colaborar na elaboración de proxectos que supoñan potenciar o uso do galego e a difusión da nosa cultura.
- Fomentar o uso da lingua galega nas novas tecnoloxías.
- Promover a colaboración do profesorado con outros centros en actividades encamiñadas a potenciar o uso e valoración da lingua propia e da nosa cultura.

c) Alumnado

- Potenciar unha actitude activa por parte do alumnado nas actividades a realizar.
- Propiciar o uso da lingua galega nas distintas manifestacións da vida do centro (exposicións, traballos colectivos e individuais de creación e expresión...), animando o alumnado a que produza todo tipo de textos no noso idioma, coidando a expresión escrita.

- Fomentar a conservación e a divulgación da nosa cultura.
- Valorar a xente maior do noso medio como fonte de información e cultura.
- Crear conciencia de galegitude que fortaleza a práctica lingüística da maioría galegofalante e anime o resto ao uso do noso idioma, superando complexos aínda existentes.

d) Centro

- Potenciar o uso do galego e valoralo coma un instrumento de comunicación no centro.
- Fomentar o uso normal da lingua galega na relación entre os distintos membros da comunidade educativa.
- Fomentar o uso do galego na utilización das novas tecnoloxías.
- Colaborar con outros grupos de traballo ou equipos na elaboración de proxectos e de actividades que se axusten aos obxectivos marcados.
- Coordinar actividades propias con outras organizadas no centro que supoñan un soporte ou avance para o uso normal da lingua.

3.17. Colaborar na organización do ***Día de Rosalía*** e do ***Día das Letras Galegas***, así como doutras efemérides ou actividades que se celebren no centro ou na zona, como o ***Día de Cunqueiro, Mondoñedo é poesía*** ou o ***Correlingua***, e que teñan como finalidade a divulgación do idioma, da literatura e da cultura do noso país.

3.17.1. Obxectivos do proxecto que se pretenden lograr coa realización desta actividade:

a) Contorno do centro

- *Actividades que inciden no uso real da lingua galega na vida cotiá.*
- *Implicación de toda a comunidade educativa (Día de Rosalía, Letras Galegas...) ou alumnado de ESO (Correlingua).*
- *Colaboración con centros da zona.*
- *Colaboración con entidades ou asociacións externas ao centro (Concello de Mondoñedo; Grupo Literario Leiras Pulpeiro e Asociación As San Lucas; AS-PG, CIG-Ensino, A Mesa pola Normalización Lingüística e os concellos de Lugo, Pontevedra, Vigo e Ourense).*
- *Apoian estas actividades o Equipo de Biblioteca e o departamento de Lingua Galega e Literatura (Día de Rosalía, das Letras Galegas, de Cunqueiro; Mondoñedo é poesía), así como o departamento de Educación Física (Correlingua).*

- Impulsar a estima e a valoración do galego como idioma propio de Galicia, apoiando a maioría social que o emprega e procurando a recuperación de sectores e ámbitos menos proclives ao seu uso.
- Contribuír á promoción da lingua galega na zona, colaborando con institucións públicas e privadas na realización de actividades que favorezan a normalización lingüística e a difusión da nosa cultura.
- Colaborar con outros centros de ensino e entidades externas na realización de actividades, celebracións de festas e conmemoracións.

b) Profesorado

- Potenciar a implicación en propostas colectivas e en actividades enfocadas ao uso da nosa lingua e á promoción da nosa cultura.
- Fomentar o uso da lingua galega nas novas tecnoloxías.
- Promover a colaboración do profesorado con outros centros en actividades encamiñadas a potenciar o uso e valoración da lingua propia e da nosa cultura.

c) Alumnado

- Potenciar unha actitude activa por parte do alumnado nas actividades a realizar.
- Propiciar o uso da lingua galega nas distintas manifestacións da vida do centro (exposicións, traballos colectivos e individuais de creación e expresión...), animando o alumnado a que produza todo tipo de textos no noso idioma, coidando a expresión escrita.
- Fomentar a conservación e a divulgación da nosa cultura.
- Fomentar o gusto e o hábito lector en galego.
- Crear conciencia de galeguidade que fortaleza a práctica lingüística da maioría galegofalante e anime o resto ao uso do noso idioma, superando complexos aínda existentes.

d) Centro

- Fomentar o uso do galego na utilización das novas tecnoloxías.
- Colaborar con outros grupos de traballo ou equipos na elaboración de proxectos e de actividades que se axusten aos obxectivos marcados.
- Coordinar actividades propias con outras organizadas no centro que supoñan un soporte ou avance para o uso normal da lingua.
- Fomentar a participación en convocatorias feitas pola Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria, e entidades e organismos que teñan como obxectivo a defensa e a promoción do galego.

Mondoñedo, 11 de febreiro de 2019

A coordinadora

Visto e Prace:
A directora,

Luz Galocha Seivane

María Josefa Cuesta Fernández

CADRO-RESUMO DE ACTIVIDADES (ANEXO II)

As actividades realizaranse en equipo. Por tal motivo, no apartado “*responsable da actividade e departamento que representa*” sempre estarán incluídas as persoas que forman ou que apoian o ENDL, tanto profesorado como alumnado e persoal non docente. Citamos agora os nomes para non repetilos despois en cada actividade do cadro:

▪ PROFESORADO, DEPARTAMENTOS, EQUIPOS DE TRABAJO

Paula Alvite Alvite (Plástica e Educación Visual)
María Penalta Rodríguez (Biología)
Óscar Chao Penabad (Biología)
Carmen Sánchez Beres (Francés)
María Couso Rodríguez (Agraria)
Yolanda López López (Agraria)
Ana Belén López Pérez (Equipo Biblioteca, Inglés)
Ana Rodríguez Ramos (Equipo Biblioteca, Lingua Castelá e Literatura)
Cristina Arango Prieto (Equipo Biblioteca, Lingua Castelá e Literatura)
Mar Corbelle Valiño (Equipo Biblioteca, Lingua Castelá e Literatura)
Áurea Ramil Díaz (Equipo Biblioteca, Lingua Galega e Literatura)
Luz Galocha Seivane (Equipo Biblioteca, Lingua Galega e Literatura)

▪ ALUMNADO FIXO

Eva Álvarez Gayoso (1º ESO)
Ánxela Fernández Fernández (1º ESO)
Sabela Fernández Fernández (1º ESO)
Ana María García López (1º ESO)
Antía Iglesias Terrón (1º ESO)
Diana Lastra Rivas (1º ESO)
Ilduara Reigosa Valiña (1º ESO)
Cristina Sardina Neira (1º ESO)
Diego Seijo López (1º ESO)
Abel Alves Paz (2º ESO)
Álex Barreira González (3º ESO)
Jerom Moirón Trigo (3º ESO)
Roberto Varela Barreira (3º ESO)
Silvia García Fernández (1º Bac)
Lidia Barreira González (2º Bac)
María Bouso Posada (2º Bac)

▪ PERSOAL NON DOCENTE

Modesto Díaz García

De participar algún departamento en concreto, especificarase cal.

Por outra parte, e tal e como xa queda dito máis atrás, constátase no cadro de actividades o traballo conxunto co Equipo de Biblioteca citando o nome da súa actual responsable.

TEMPORIZACIÓN	TÍTULO ACTIVIDADE	DEPARTAMENTOS QUE COLABORAN	DESTINADA A	ORZAMENTO	MATERIAL NECESARIO PARA A REALIZACIÓN
Durante os tres trimestres	<i>De onde somos</i> (divulgación de aspectos representativos dos lugares de procedencia do alumnado, con especial atención á toponimia. Grupos de traballo. Formato vídeo ou presentación)	-Mar Corbelle (Equipo Biblioteca) -Elia Gallego (Informática) -Paula Alvite (Educación Plástica e Visual) -Áurea Ramil (Lingua Galega e Literatura) -Luz Galocha (Lingua Galega e Literatura)	Toda a comunidade educativa e medio social do alumnado	40	-Diverso material funxible (papel, bolígrafos, cadernos, tinta impresora...) -Medios técnicos (gravadoras, cámaras, ordenadores, memorias usb, impresora...)
Durante os tres trimestres	<i>Operación Rescate</i> (recollida e difusión de vocabulario e expresións características da zona)	-Mar Corbelle (Equipo Biblioteca) -Elia Gallego (Informática) -Paula Alvite (Educación Plástica e Visual) -Áurea Ramil (Lingua Galega e Literatura) -Luz Galocha (Lingua Galega e Literatura)	Toda a comunidade educativa e medio social do alumnado	60	-Diverso material funxible (papel, bolígrafos, cadernos, tinta impresora...) -Medios técnicos (gravadoras, cámaras, ordenadores, memorias usb, impresora...)
Durante os tres trimestres	<i>Arquivo da memoria</i> (recollida de información relacionada con tarefas e actividades do medio rural xa perdidas ou a piques de estalo; tamén festas e	-Mar Corbelle (Equipo Biblioteca) -Elia Gallego (Informática) -Paula Alvite (Educación Plástica e Visual) -Xosé Ramón Pavón (Xeografía e Historia)	Toda a comunidade educativa e medio social do alumnado	40	-Diverso material funxible (papel, bolígrafos, cadernos, tinta impresora...) -Medios técnicos (gravadoras, cámaras, ordenadores, memorias usb, impresora...)

	feiras)	-Áurea Ramil (Lingua Galega e Literatura) -Luz Galocha (Lingua Galega e Literatura)			
Durante os tres trimestres	<i>Déixame dicirche...</i> (Selección e difusión trimestral dun texto que reivindique o uso da lingua)	-Mar Corbelle (Equipo Biblioteca) -Elia Gallego (Informática) -Paula Alvite (Educación Plástica e Visual) -Áurea Ramil (Lingua Galega e Literatura) -Luz Galocha (Lingua Galega e Literatura)	Toda a comunidade educativa	40	-Diverso material funxible (papel, bolígrafos, cadernos, tinta impresora...) -Medios técnicos (ordenadores, memorias usb, impresora, plastificadora...)
Durante os tres trimestres	<i>O tempo das palabras</i> (selección e difusión de feixiños de palabras que evoquen cada unha das estacións do ano)	-Mar Corbelle (Equipo Biblioteca) -María Penalta (Biología) -Paula Alvite (Educación Plástica e Visual) -Áurea Ramil (Lingua Galega e Literatura) -Luz Galocha (Lingua Galega e Literatura)	Toda a comunidade educativa	40	-Diverso material funxible (papel, bolígrafos, cadernos, tinta impresora...) -Medios técnicos (ordenadores, memorias usb, impresora...)
Durante os tres trimestres	<i>Nós, ao noso</i> (elaboración de fichas para a mellora do uso oral da lingua: recuperación e difusión de formas propias)	Mar Corbelle (Equipo Biblioteca) -Paula Alvite (Educación Plástica e Visual) -Áurea Ramil (Lingua Galega e Literatura) -Luz Galocha (Lingua Galega e Literatura)	Toda a comunidade educativa e medio social do alumnado	100	-Diverso material funxible (papel, bolígrafos, cadernos, tinta impresora...) -Medios técnicos (gravadoras, cámaras, ordenadores, memorias usb, impresora...)

		e Literatura)			
Durante os tres trimestres	Colaboración co proxecto <i>Pintar e crear</i>	<ul style="list-style-type: none"> -Mar Corbelle (Lingua Castelá e Literatura) -Paula Alvite (Educación Plástica e Visual) -Mar Corbelle (Equipo Biblioteca) -Áurea Ramil (Lingua Galega e Literatura) -Luz Galocha (Lingua Galega e Literatura) 	Toda a comunidade educativa	100	<ul style="list-style-type: none"> -Diverso material funxible (papel, bolígrafos, cadernos, tinta impresora...) -Material para realizar exposicións (colgadores, paneis transparentes reutilizables...)
Durante os tres trimestres	Colaboración con <i>Galicía Encantada</i> , enciclopedia de fantasía popular de Galicia (recollida de lendas da zona)	<ul style="list-style-type: none"> -Mar Corbelle (Equipo Biblioteca) -Áurea Ramil (Lingua Galega e Literatura) -Luz Galocha (Lingua Galega e Literatura) 	Toda a comunidade educativa e medio social do alumnado	40	<ul style="list-style-type: none"> -Diverso material funxible (papel, bolígrafos, cadernos, tinta impresora...) -Medios técnicos (gravadoras, cámaras, ordenadores, memorias usb, impresora...)
1º trimestre (novembro)	O Magosto e o Tempo dos Mortos	-Toda a comunidade educativa	Toda a comunidade educativa	60	<ul style="list-style-type: none"> -Diverso material funxible (papel, bolígrafos, cadernos, tinta impresora...) -Medios técnicos (gravadoras, cámaras, ordenadores, memorias usb, impresora...) -Material para realizar exposicións (colgadores, paneis transparentes reutilizables...)

1º trimestre (novembro)	Día internacional contra a violencia de xénero	-Mar Corbelle (Equipo Biblioteca) -Lucía Villamil (Música) -Luz Galocha (Lingua Galega e Literatura)	Toda a comunidade educativa	40	-Diverso material funxible (papel, bolígrafos, cadernos, tinta impresora...) -Medios técnicos (gravadoras, cámaras, ordenadores, memorias usb, impresora, equipo de son...)
1º trimestre (decembro)	Visita das Apalpadoras e da súa xente (<i>conciencia con conciencia sobre o medio cultural e natural</i>)	-Mar Corbelle (Equipo Biblioteca) -Lucía Villamil (Música) -Paula Alvite ((Educación Plástica e Visual) Áurea Ramil (Lingua Galega e Literatura) -Luz Galocha (Lingua Galega e Literatura)	Toda a comunidade educativa	50	-Diverso material funxible (papel, bolígrafos, cadernos, tinta impresora...) -Medios técnicos (gravadoras, cámaras, ordenadores, memorias usb, impresora...) -Material vestuario, maquillaxe...
2º trimestre (xaneiro / febreiro)	Coñecendo Mondoñedo (<i>Catedral Aberta, Recantos de historias e de historia</i>)	-Mar Corbelle (Equipo Biblioteca) -Xosé Ramón Pavón (Xeografía e Historia) Áurea Ramil (Lingua Galega e Literatura) -Luz Galocha (Lingua Galega e Literatura)	Toda a comunidade educativa	60	-Diverso material funxible (papel, bolígrafos, cadernos, tinta impresora...)

2º trimestre (marzo / abril)	Visita ao Museo etnográfico da Serra da Capela e ao monte Forgoselo	-María Couso (Agraria) -Mar Corbelle (Equipo Biblioteca) -María Penalta (Biología) Óscar Chao (Biología) - Áurea Ramil (Lingua Galega e Literatura) -Luz Galocha (Lingua Galega e Literatura)	Alumnado 3º ESO, 2º BAC e outros posibles cursos	400	Transporte
2º trimestre (marzo / abril)	Terriña que nos criou (<i>xente nova, ideas novas</i>)	-Mar Corbelle (Equipo Biblioteca) -María Penalta (Biología) -Elia Gallego (Informática) -Paula Alvite (Educación Plástica e Visual) -Xosé Ramón Pavón (Xeografía e Historia) Área Ramil (Lingua Galega e Literatura) -Luz Galocha (Lingua Galega e Literatura)	Toda a comunidade educativa	60	-Diverso material funxible (papel, bolígrafos, cadernos, tinta impresora...) -Medios técnicos (gravadoras, cámaras, ordenadores, memorias usb, impresora, equipo de son...)
2º trimestre (marzo)	O Entroido	Toda a comunidade educativa	Toda a comunidade educativa	50	-Diverso material funxible (papel, bolígrafos, cadernos, tinta impresora...) -Medios técnicos (gravadoras, cámaras, ordenadores, memorias usb, impresora, equipo de son...) -Material vestuario, maquillaxe...

2º trimestre (24 de febreiro)	Día de Rosalía	<p>-Mar Corbelle (Equipo Biblioteca)</p> <p>-Lucía Villamil (Música)</p> <p>-Paula Alvite (Educación Plástica e Visual)</p> <p>Áurea Ramil (Lingua Galega e Literatura)</p> <p>-Luz Galocha (Lingua Galega e Literatura)</p>	Toda a comunidade educativa	40	<p>-Diverso material funxible (papel, bolígrafos, cadernos, tinta impresora...)</p> <p>-Medios técnicos (gravadoras, cámaras, ordenadores, impresora...)</p>
2º trimestre (marzo)	Participación no Día de Cunqueiro	<p>-Mar Corbelle (Equipo Biblioteca)</p> <p>Áurea Ramil (Lingua Galega e Literatura)</p> <p>-Luz Galocha (Lingua Galega e Literatura)</p>	Alumnado por determinar	40	<p>-Diverso material funxible (papel, bolígrafos, cadernos, tinta impresora...)</p>
3º trimestre (abril)	Colaboración coas Asociacións de comerciantes, industriais e autónomos de Mondoñedo e de Lourenzá e, individualmente tamén de Abadín, nun proxecto de difusión da lingua a través dun soporte tipo bolsa de papel reciclado ou semellante, aínda por confirmar.	<p>-Mar Corbelle (Equipo Biblioteca)</p> <p>-Paula Alvite (Educación Plástica e Visual)</p> <p>-Elia Gallego (Informática)</p> <p>-Áurea Ramil (Lingua Galega e Literatura)</p> <p>-Luz Galocha (Lingua Galega e Literatura)</p>	Toda a comunidade educativa e medio social do alumnado	250	<p>-Diverso material funxible (papel, bolígrafos, cadernos, tinta impresora...) -Imprenta</p>

3º trimestre (abril, maio)	Charlas e debates con persoas convidadas (por determinar)	<ul style="list-style-type: none"> -Mar Corbelle (Equipo Biblioteca) -Xosé Ramón Pavón (Xeografía e Historia) -Áurea Ramil (Lingua Galega e Literatura) -Luz Galocha (Lingua Galega e Literatura) -Outros que poidan colaborar dependendo do tema. 	1º e 2º de Bacharelato	400	<ul style="list-style-type: none"> -Diverso material funxible (papel, bolígrafos, cadernos, tinta impresora...) -Medios técnicos (gravadoras, cámaras, ordenadores, impresora...)
3º trimestre (marzo ou abril)	Tasca tradicional do liño	<ul style="list-style-type: none"> Mar Corbelle (Equipo Biblioteca) -Xosé Ramón Pavón (Xeografía e Historia) -María Penalta (Bioloxía) Óscar Chao (Bioloxía) -María Couso (Agraria) -Yolanda López (Agraria) -Luz Galocha (Lingua Galega e Literatura) 	Todo o alumnado, por cursos.	250	<ul style="list-style-type: none"> Diverso material funxible (papel, bolígrafos, cadernos, tinta impresora...) -Medios técnicos (gravadoras, cámaras, ordenadores, impresora...)
3º trimestre (maio)	Deseño de adhesivo ou chapa cun lema relativo á defensa da lingua	<ul style="list-style-type: none"> -Paula Alvite (Educación Plástica e Visual) -Elia Gallego (Informática) -Mar Corbelle (Equipo Biblioteca) -Áurea Ramil (Lingua Galega) 	Toda a comunidade educativa e medio social do alumnado	250	<ul style="list-style-type: none"> -Diverso material funxible (papel, bolígrafos, tinta impresora...) -Medios técnicos (máquina para facer chapas, ordenadores, impresora...)

		e Literatura) -Luz Galocha (Lingua Galega e Literatura)			
3° trimestre (maio)	Participación no certame <i>Mondoñedo é poesía e no Tendal das Letras</i>	-Mar Corbelle (Equipo Biblioteca) -Áurea Ramil (Lingua Galega e Literatura) -Luz Galocha (Lingua Galega e Literatura)	Toda a comunidade educativa	40	-Diverso material funxible (papel, bolígrafos, cadernos, tinta impresora...)
3° trimestre (maio)	Día das Letras Galegas	-Mar Corbelle (Equipo Biblioteca) -Áurea Ramil (Lingua Galega e Literatura) -Luz Galocha (Lingua Galega e Literatura)	Toda a comunidade educativa	40	-Diverso material funxible (papel, bolígrafos, cadernos, tinta impresora...) -Medios técnicos (gravadoras, cámaras, ordenadores, impresora...)
3° trimestre (maio)	Participación no <i>Correlingua</i>	-Diego Álvarez (Educación Física) -Mar Corbelle (Equipo Biblioteca) -Áurea Ramil (Lingua Galega e Literatura) -Luz Galocha (Lingua Galega e Literatura)	Alumnado voluntario	200	Transporte
3° trimestre (maio)	<i>Hoxe e mañá, en galego si!</i> Exposición e xornada de convivencia (CEIP Álvaro Cunqueiro de Mondoñedo, Juan Rey de Lourenzá e Aquilino Iglesia Alvariño de Abadín).	-Paula Alvite (Educación Plástica e Visual) -Elia Gallego (Informática) -Mar Corbelle (Equipo Biblioteca) -Áurea Ramil (Lingua Galega e Literatura) -Luz Galocha	Toda a comunidade educativa	40	-Diverso material funxible (papel, bolígrafos, cadernos, tinta impresora...) -Medios técnicos (gravadoras, cámaras, ordenadores, impresora...)

		(Lingua Galega e Literatura)			
3º trimestre (xuño)	Posible representación teatral	Mar Corbelle (Equipo Biblioteca) -Paula Alvite (Educación Plástica e Visual) Lucía Villamil (Música) -Carmen Sánchez (Francés) -Áurea Ramil (Lingua Galega e Literatura) -Luz Galocha (Lingua Galega e Literatura)	Toda a comunidade educativa	90	-Diverso material funxible (papel, bolígrafos, caderno, tinta impresora...) -Medios técnicos (gravadoras, cámaras, ordenadores, memorias usb, impresora, equipo de son...) -Material vestuario, maquillaxe...
3º trimestre	O Son da Paula	Toda a comunidade educativa	Toda a comunidade educativa	1600	-Diverso material funxible (papel, bolígrafos, cadernos, tinta impresora...) -Medios técnicos (gravadoras, cámaras, ordenadores, memorias usb, impresora...) -Imprenta